

N:o 16.

Af Friherre af Ugglas: Om beviljande af ett extra anslag å 200,000 R:dr för utvidgning af redan befintliga kronoparker eller bildande af nya dylika genom inköp af till skogsbröd tjenlig mark.

Bland frågor af ekonomisk natur intager onekligen frågan om skogarnes vård och skötsel ett mycket framstående rum, och från skilda trakter af vårt land förnimmas allt flera och flera röster, hvilka högt påkalla att åtgärder i berörda afseende snarligen måtte af Riksdagen vidtagas. Den åsigt gör sig nemligen allt mer och mer gällande, att hvad som af våra skogar årligen skördas högst betydligt öfverstiger den årliga återväxten, att sålunda sjelfva skogskapitalet årligen medtages och att, om ett sådant förhållande får ohejdadt fortfara, om icke åtgärder vidtagas för att, om jag så må säga, bilda ett nytt skogskapital, den tidpunkt icke är aflägsen, då inom vissa delar af Sverige skogsbrist kan vara att befara. Hvilka äro nu de åtgärder, som till förekommande häraf böra och kunna vidtagas? Å ena sidan påyrkas, att lagstiftningen bör träda emellan, och genom exportförbud eller exporttullar söka förhindra utførseln af virke under vissa dimensioner, eller ock i afseende på värden och hushållningen med de enskilda skogarne ingripa med stränga restriktiva föreskrifter. Å den andra sidan, för att icke tala om dem, hvilka anse allt vara väl bestäldt och sålunda ingenting behöfva åtgöras, påyrkas att såväl hushållningen med skogarne, som användande af dess alster, bör lemnas fullkomligt fri och staten endast ingripa i så måtto, att den tillser att afverkad skogsmark bringas till återväxt.

För min del vill jag tillstå, att jag omfattar den sistnämnda meningen och att jag gerna skulle vilja bidra till en lagstiftning i sådant syfte; men då jag nogsamt inser, att föga eller ingen utsigt finnes att för närvarande och utan något från regeringen i ämnet föreliggande förslag genomdrifva en sådan mening, anser jag mig derom icke böra väcka motion.

Emellertid tror jag, att, alldeles oberoende af hvarje lagstiftningsåtgärd i förr berörda afseende, åtgärder redan nu böra vidtagas, hvilka kunna medföra ganska goda följder och dessa åtgärder bestå deruti att man söker förmera och utvidga de skogar, som äro försäkrade emot angrepp af det enskilda vinstbegäret — jag menar statens skogar.

Under de sednare åren hafva visserligen kronoparkerna ej obetydligt ökats genom afsättande af öfverloppsmarker i de norra provinserna, så att de egentliga

kronoparkerna nu utgöra något mera än 1,500,000 tunland, och med inberäkning af allmänningar samt skogar hörande till boställen och kungsgårdar m. m. uppgå samtliga allmänna skogar i Sverige för närvarande till omkring 3,000,000 tunland, deraf dock endast kronoparker och flertalet allmänningar stå under allmän vård och förvaltning. Då Sveriges hela skogsareal anses utgöra, oberäknadt hagmark, 30,000,000 tunland, motsvara de allmänna skogarne sålunda endast omkring 10 procent af hela skogsarealen, under det att i andra länder, såsom t. ex. i Tyskland, der vården af och hushållningen med skogarne onekligen bedrifves med insigt och omsorg, statens skogar uppskattas till mer än 50 procent af hela skogsarealen, och i Preussen, Baden, Bayern, Würtemberg, Sachsen och Hannover anses utgöra öfver 12,000,000 svenska tunland. De allmänna skogarne i Sverige äro dessutom så ojemnt fördelade inom olika delar af landet, att de, åtminstone i mellersta och södra Sverige, icke ens i någon mån kunna anses fylla det behof af virke, som, vid möjligen inträffande skogsbrist å de enskilda skogarne, der kan uppstå.

Det vore sålunda i hög grad önskvärdt, om staten kunde förvärfva eganderätt till ytterligare skogsmarker. Förutom att derigenom kunde beredas en skogstillgång, som i framtiden vore god att kunna påräkna, skulle, genom den ordnade skogshushållning, som å statens skogar bedrifves, allt mer och mer i skiljda delar af landet spridas kunskap om och håg för en sådan hushållning äfven på enskilda skogar.

Till en början skulle ett sådant förvärfvande visserligen medföra en ökad utgift för statsverket, enär inköpet af skogsmarker efter min mening företrädesvis borde omfatta nu afverkade skogsmarker, hvilka under en följd af år icke kunna lemna någon inkomst, men i tidens längd skulle statsverket, högst sannolikt, genom dessa skogars afkastning erhålla en riklig ersättning för nu utlagda penningar. Redan nu börjar 1866 års skogslagstiftning att bära sina frukter. Under det att nemligen inkomsten af statens skogar, inberäknadt de så kallade stubböresmedlen under femårsperioden 1862—1866, i medeltal uppgått till omkring 215,000 R:dr, hafva dessa inkomster under 5-årsperioden 1868—1872 uppgått till 468,000 R:dr och särskildt under 1871 och 1872 respektive 589,000 och 825,000, eller i medeltal under dessa två år till öfver 700,000 R:dr. Äfven med behörigt fästadt afseende å de särskilda förhållanden som må hafva framkallat den under sistnämnda två år så högst betydligt stegrade inkomsten af statens skogar, torde dock de nu uppgifna förhållandena berättiga till det antagande, att staten i sina skogar redan eger en ganska rik inkomstkälla, och att förvärfvande af än mera skogar icke gerna för staten kan medföra ekonomisk förlust.

På grund af hvad jag nu i korthet yttrat, hemställer jag:

att Riksdagen ville besluta att, i och för utvidgning af redan befintliga kronoparker eller bildande af nya dylika, genom inköp af till skogsbörd tjenlig mark, ställa till Kongl. Maj:ts nådiga förfogande ett extra anslag

af 200,000 R:dr, samt vid anmälan af detta beslut hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att sådant inköp företrädesvis må ega rum i mel-
lersta och södra Sverige.

Stockholm den 30 Januari 1873.

Gust. af Ugglas.

N:o 17.

*Af Friherre Sprengtporten: Om aflåtande af underdånig skrifvelse till Kongl.
Maj:t rörande vissa grunder för skogshushållningens ordnande.*

Skogsstyrelsens underdåniga berättelse för 1870, som innehåller en upplysande redogörelse beträffande de åtgärder, som från dess sida kunnat vidtagas till befordrande af en betryggad vård och ordnad hushållning å de allmänna skogar, som äro ställda under dess uppsigt, lägger derjemte i dagen till hvilken grad egennyttan, laglösheten och trotsset sammanbundit sig för att gäcka Styrelsens bemödanden. Sålunda erfar man, att endast inom första inspektionsdistriktet, som omfattar Norrbottens- och Westerbottens län, blifvit åverkade icke mindre än 9 mastträäd, 2,491 bjelkar, 202,953 timmer och timmerträäd, 19,215 sparrar och 2,216 lass ved, samt att ingen bättre utväg kunnat vidtagas för att motverka det oloffliga vinstbegäret, än att onyttiggöra det virke, som tagits i beslag till förekommande af dess undan-
snillning af åverkarne.

Vidare anföres: att med några få undantag, der enskilde skogsförvaltare finnas antagna, är en ordnad hushållning å de enskilda skogarne inom Norrland i det närmaste okänd, samt att ifrån de skogar, hvarifrån virket kan framskaffas å befintliga vattendrag, allt afverkas som kan vinna afsättning, utan hänsyn å framtiden; varande å enskilda skogar afverkningsrätten vanligen försåld på 8 å 10 år, stundom med bestämmande af minimi-dimensioner för afverkningsbart trääd, men i andra fall med rättighet för köparen att få afverka allt, som kan ut-skeppas. I synnerhet är det vanligt, att å kronohemmans-skogarne, sedan de blifvit skatteköpta, afverkningen företages på förenämnda sätt, hvarigenom hemmanet beröfvas de hjälpkällor, som i skattläggningen varit afsedda.

Den slutsats som i första rummet måste dragas af dessa framställningar är: att, om staten önskar fortfarande draga nytta af sin betydliga skogsegendom, som representeras af fyra millioner åttahundratusen kvadratrekronoparker och, en-